

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra DIMISPRÆDIKEN. (1810.)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig02val-shoot-idm139691387730768/facsimile.pdf> (tilgået 12. maj 2021)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

DIMISPRÆDIKEN.

(1810.)

FØRSTE DEL af denne Udgave af Grundtvigs Skrifter indeholder hans Ungdomsværker, der overvejende er af poetisk Art. Anden Del, som hermed begynder, vil komme til at indeholde Førstegroden af hans Manddomsgerning, og her er det især den unge nidkære Præst, som fører Ordet. Det er derfor meget passende, at dette Bind kan aabnes med hans berømte Dimisprædiken, hvorved han banede sig Vej til gejstlig Virksomhed, og hvori han første Gang anslog den strengt kristelige Grundtone, som møder os i al hans Tale og Skrift fra de nærmest følgende Aar.

I Vinteren 1809—10 var den gamle Hr. Johan Grundtvig i Udby bleven saa svagelig, at han ikke uden Medhjælp kunde fortsætte sin Præstegerning, og han ønskede derfor meget at faa sin yngste Søn hjem som Kapellan. Denne vilde kun nødig forlade København, hvor han havde begyndt at vinde en anset Stilling som Digter og Videnskabsdyrker. Men Pligtfølelsen overfor de gamle Forældre drev ham dog til foreløbig at aflægge den Prøve, som krævedes, for at han kunde blive præsteviet. — Den 17. Marts 1810 holdt han sin Dimisprædiken. Da det faldt ham unaturligt at tale som til en Menighed ved denne Lejlighed, udarbejdede han sin Præken i Overensstemmelse med de givne Forhold og skrev paa det Eksempplar, som han afleverede til sin Dommer, Professor P. E. Müller: »Min høiærværdige Censor vil tillade mig den Bemærkning, at Prædikenen ikke er saaledes, som jeg vilde holde den for en blandet Forsamling, men saaledes, som jeg i Regenskirken, i Overværelse af nogle faa Kyndige, kunde holde den. Upassende forekom det mig, og umuligt var det mig, der at tale, som om jeg stod for en Menighed, der samles til fælleds Andagt og Opbyggelse.«¹

Professor P. E. Müller gav Grundtvig Udmærkelse for Talen, ifølge en Attest, der lyder saaledes: »Hr Cand: S: Minist: N: F: S: Grundtvig har for sin i Regenskirken d: 17de Marts 1810 over Matt:

¹ Denne Panskrift er meddelt i Fr. Nielsens *N. F. S. Grundtvigs Religiøse Udvikling*, som i det hele giver fyldige Oplysninger om Dimisprædikens Historie.

Dimisprædiken

6,22 holdte Dimisprædiken bekommet Karakteren Laudabile et quidem egregie. — Kjøb. d: 29 Marts. — P. E. Müller. — Men da den unge Forfatter i Begyndelsen af Maj 1810 udgav sin Prædiken under Overskriften: Hvi er Herrens Ord forsvundet af hans Hus? vakte den som bekendt en stærk Uvilje hos en Del af Præsteskabet og fremkaldte en Klage til Kancelliet af 29. Maj 1810 fra seks københavnske Præster. — Den Sag, som heraf opstod, endte med, at Grundtvig den 12. Januar 1811, ifølge kongelig Resolution af 5. Januar samme Aar, maatte møde for Konsistoriet og modtage en Advarsel og Irettesættelse, fordi hans hele Fremgangsmaade »dels ved at udgive sin Prædiken i Trykken, dels ved nogle Bekendtgørelser i de offentlige Tidender i denne Anledning, og dels ved at forlange Sagen paa-kendt ved Domstolene, egentligen synes at røbe en forfængelig Atiraa efter at vække Opsigt.« — Mere skæbnesvangert blev det dog for ham, at den Vrede, han havde vakt imod sig hos den københavnske Gejstlighed, i mange Aar hindrede ham i at blive Præst i Hovedstaden.

I 1816 optrykte han sin Dimisprædiken i Fortalen til Bibelske Prædikener og skrev derom:

»Man kunde vel spørge, hvi jeg gjør dette, da jeg nu saa ofte har gjentaget hvad sandt den indholder, og ingenlunde bifalder hvert dens Ord eller agter den for noget Mesterstykke af en Prædiken; og det er netop hvad jeg har sagt mig selv, naar jeg indvortes eller udvortes opfordredes til at lade den oplægge igjen; men deels er den nu engang et mærkeligt Actstykke, ikke blot i min, men i Tidens Historie, og deels er den i alle Maader en Fortale til mine Prædikener, som altsaa foran dem har sin rette Plads, sex Aars Nølen maa være Borgen for, at jeg ei gjentager den af personlig Trods mod dens Fiender, og var der selv ingen anden Grund til at indrykke den, end den rimelige Formodning, at Bogen derved kommer i flere Hænder, vilde jeg haade for Bogens og min Forlæggers Skyld ansee den for gyldig, da der ingen Grund er til at udelade den. Vel havde jeg i Sinde ved denne Leilighed kortelig og sandt, at fortælle bemeldte Prædikens Historie, især fordi jeg af adskillige tyske Blade har seet, og selv her hjemme mærket, at Man derom ei veed ret Beskeed, men det vil jeg nu glemme til et, som mig synes mere passende Sted.

Samme Prædiken udkom da 1810 under følgende Titel: Hvi er Herrens Ord forsvundet af Hans Hus? og paa Titellbladet stod: jeg skammer mig ikke ved Christi Evangelium, thi det er en Guds Kraft til Salighed for hver den som troer.

Jeg vil ikke opholde mig ved Bemærkninger som den, at Titelen feiler i at kalde fuldbragt hvad der Gud skee Lov! kun omsonst var arbejdet paa, og at det dog vel var lidt af den Skamfuldhed jeg stræbde at aflægge, som bevægede mig til at sætte hine Guds Ord paa Græsk, Sligt og Meer seer vel den opmærksomme Læser selv, ligesom de gammeldags Præster godt saae, at uagtet de elminde-